

Satranç

Aybar Karaçay - Ziya Ahmedov

ASKER ALLAHMANLI - 2

Ziya Ahmedov'un notlarına kaldığı yerden devam ediyoruz:

İsviçre'de yaptığı bazı hasta ziyaretlerinden ötürü Türkiye'ye ilk geldiğinde Asker Dede'nin başı biraz ağrır. Eski paşalardan Naci Tınaztepe'nin İsviçre'de tedavi gören kızına yaptığı ziyaretler sonucu kalan teşekkür mektuplarını hâlâ saklıyor. İstanbul'a geldiğinde doğal olarak Tınaztepe ailesiyle tanışmak isteyince sorguya çekilir: "Bu aileyle ilgilenmenizin sebebi nedir?" Oysa söz konusu olan, gizli bir amaç olmayıp sadece bir nezaket örneğidir. Asker Dede'yi kurasız Eskişehir'e yerleştirirler. Artık Eskişehir ve dolayısıyla Türkiye ikinci vatani olmuştur. Savaşa gitmeden kısa süre önce tarım ve ziraat dersleri alan genç kahramanımız, bu vasfının öne çıkması üzerine Şeker Fabrikası çiftliğinde işe başlar. Başvurusu üzerine 1949 yılında hemen Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığına kabul edilir. Teknisyen olmak için Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi'nin açtığı sınavlara katılır. Mezun olunca Eskişehir Mahmudiye çiftliğinde göreve başlar. Kayseri, Konya, Tokat'ta başarılı çalışmalara imza atar. Zamanın Tarım Bakanı Nedim Ökmen'den takdirname alır. Cumhurbaşkanı Celal Bayar 1956 yılında Mahmudiye çiftliğini ziyaret ettiğinde, yapay hayvan tohumlama teknisyeni olarak yaptığı değerli çalışmalarından dolayı bizzat kutlar Asker Allahmanlı'yı. 1956 yılından itibaren başlayan devlet memurluğu, 1981 yılında emekliliğe ayrılıncaya kadar devam eder. Günler haftaları, haftalar ayları, aylar da yılları kovalayarak geçer. Asker Dede'nin bir yarısı Azerbaycan'da kalmıştır. 1975 yılında asla unutamayacağı bir olay olur, ablası Türkiye'ye gelir Asker'i görmek için. İki kardeşin 34 yıl sonraki buluşması, sözcüklerle anlatılacak gibi değildir. Sürekli olarak doğduğu toprakları tekrar görmeyi umut etmektedir. Sovyetler Birliği dağılıp, Azerbaycan bağımsızlığını kazandıktan sonra 1998'de, 57 yıl sonra tekrar Azerbaycan topraklarına ayak basar. Oğlu Turgut da yanındadır. Doğduğu kasabaya döndüğünde savaşa gidip ölenlerin anısına yapılmış anıtta kendi ismiyle karşılaşır. Çok duygulu anlar yaşar, bu duygular şiirlerine yansır:

*Memleketim Karabağ, yanar yüreğim
Kür nehri akar ovamdan
57 yıl uzak kaldım oradan
Oğlum Turgut da oradan
Beraber gezdik, nefes aldım ovamdan.
Azeri olduğumu övündüm her zaman
Gönlüm orada, gözümlü orada...*

(18.05.1998 "Azerbaycan" şirindenden bir kısım, Asker Allahmanlı)
Hayatın acı tatlı varyantlarında tüm duyguları yoğun olarak yaşamış, çok görmüş geçirmiş Asker Dede "Oğlum dünyada Türkiye'nin eşi benzeri yok. Burası cennet. İlk geldiğimizde bir çok kişi işsizdi, korkunç savaştan dolayı olarak etkilenen yaşam standardı daha da düşmüştü. Ama bütün bunlara rağmen Türk Devleti bize iş verdi, 5 sene boyunca bizi vergilerden muaf tuttu. Bu misafirperverlik karşısında ben de bu ülkeye, devlete bir şeyler vermek için çok çalıştım, topluma iyi, eğitilmiş bireyler kazandırmak için çocuklarımı hayırlı bir insan olarak yetiştirmeye çalıştım" diyor. Bunu da başarmışa benziyor. 3 erkek evlat, 5 torun sahibi. Sık sık övünerek "Oğlum Turgut Avustralya'da başarılı bir işadamı, 2001 yılından bu yana da Türkiye Cumhuriyeti'nin Brisbane Fahri Konsolosu" diyor. Asker Allahmanlı anılarını bir kitap haline getirmiş, yayımlamaya hazırlanıyor. Umarız en kısa zamanda Asker Dede'nin hatıraları kitapçılarımızın vitrinlerini süsler. Bu arada ilerlemiş yaşına rağmen Asker Allahmanlı'nın hâlâ kuvvetli bir satranç oyuncusu olduğunu da belirtmeliyim.

Erdoğdu, M-Bagaturov [B67] Ankara 2003. Dergimiz yayına hazırlandığı sırada Türkiye-Gürcistan maçı yeni başlamıştı (tsf.org.tr) 1.e4 c5 2.Af3 Ac6 3.d4 cd4 4.Ad4 Af6 5.Ac3 d6 6.Fg5 e6 7.Vd2 a6 8.0-0-0 Fd7 9.f3 Fe7 10.h4 h5 11.Şb1 Vc7 12.Ab3 Ae5 13.Fe2 b5 14.f4 Aeg4 15.Fg4 Ag4 16.Fe7 Şe7 17.Vd4 Kac8 18.Khe1 f6 19.Vb4 Vb8 20.Aa5! [20.e5 fe5 (20...Kc4 21.Vd6 Vd6 22.ed6 Şf7 23.Ae4 Ke4 24.Ke4 Af2) 21.fe5 Ae5 22.Ke5 Kc4 23.Va3 Ka4 24.Aa4 b4 25.Ke6 Fe6 26.Ad4 ba3 27.Ac6 Şd7 28.Ab8 Kb8 29.b3] 20...Kc5 [20...Khd8 21.e5 fe5 22.fe5 Şf7 23.Ae4 Şg8 24.ed6] 21.e5! [21.Kd6 Vd6 22.Ab7 a5 23.Vc5 Vc5 24.Ac5 b4 25.Ae2 Kc8] 21...fe5 22.fe5 [22.Ae4 Kd5 23.fe5 Ae5 24.Kd5 ed5 25.Ad6 Vd6 26.Ke5 Fe6 27.Ve1 Şf7] 22...Ae5 [22...Ke5 A] 23.Ke5 Ae5 24.Ab7 A1] 24...Ac4 25.Ad6 Ad6 26.Ae4 a5 27.Vc5; A2] 24...Ac6 25.Vf4! Vb7 26.Ae4 Vb8 27.Vg5 Şe8 28.Vg7 (28.Ad6 Şf8 29.Vf4 Şe7 30.Vf7 Şd8 31.Ab5) 28...Kf8 29.Af6 Kf6 30.Vf6 Fc8 31.Kf1 Şd7 32.Vg7 Ae7 33.Kf7; A3] 24...Vb7 25.Vd6 Şd8 26.Ve5; A4] 24...Af7 25.Ad6 Ad6 26.Ae4 a5 27.Vc5; A5] 24...a5 25.Aa5

Af7; B) 23.Ae4 23...Af6 24.Ad6 (24.Kd6 Ke4 25.Kd4 Şe8 26.Kde4 Ae4 27.Ve4 Kh6) 24...Ad5 25.Vd4! Ke1 26.Af5! Şd8 (26...ef5 27.Ke1 Şd6 28.c4 bc4 29.Ac4 Şc7 30.Vd5 Kh6 31.Ve5 Şc8 32.Vg7) 27.Ke1 Kg8 28.Ad6 Vb6 B1) 29.Ve5 Af6 30.Aab7 Şe7 31.Af5 (31.Kf1 Fc8 32.Af5 Şf8 33.Abd6) 31...Şf7 (31...Şf8 32.Ac5) 32.Abd6 Şf8 33.Ag7 Şg7 34.Ae4; B2) 29.Aab7 29...Şc7 30.Ve5 Şc6 (30...Şb8 31.c4; 30...Vc6 31.c4) 31.Kc1 Vf2 (31...Ve3 32.Aa5 Şc7 33.Ab5 Şc8 34.Ad6 Şb8 35.Vh5) 32.c4 bc4 33.Kc4 Şb6 34.Ac5] 23.Kd6 [23.Ae4 Kd5 (23...Ac6 24.Va3) 24.Kd5 ed5 25.Ad6 Vd6 26.Ke5 Fe6 27.Ve1 Şf7] 23...Vd6 24.Ae4 [24.Ab7 Ac6 (24...a5)] 24...Ac6 [24...Ad3! 25.Vd2 Vd4 26.cd3 Kd5 27.Kd1 Kc8] 25.Ac6 Vc6 26.Ac5 Vd6 27.Vc3 Kg8 28.Ae4! [28.Ve3; 28.Ad7] 28...Vc6 [28...b4] 29.Vb4 Şd8 30.Kd1 Şc8 31.Kd3 [31.Kd6] 31...Şb8 32.Kd6 Kf8 33.b3 Vc7 34.Vd4 Fc8 35.Ac5 e5 36.Ve5 [36.Vd5] 36...Kf7 [36...Kf6] 37.Şb2 [37.Vd4] 37...Kf6 38.Ae4 Kd6 39.Ad6 g6 40.Vd4 Ff5 41.c3 Fd7 42.Vf6?! [42.Vf4] 42...Vc6 43.Vf8?! [43.Ve5 Vg2 44.Şa3 Şa7 45.Vc5 Şa8 46.Şb4 Vc6 47.Vc6 Fc6 48.Şc5] 43...Şc7 44.Af7 Vg2 45.Şa3 Vd5 46.Vd8 Şb7 47.Ve7 Şc8 [47...Vd2] 48.Ad6 [48.Şb4 Şb8 49.Şa5 Vc6 50.Ve3 Şa8 51.Ve5 Fc8 52.Ad8 Vd7 53.Ve4 Şb8 54.Ac6 Şc7 55.Ab4 Vd6 56.Vd4] 48...Şc7 49.Ae8 Şc6 [49...Şc8] 50.Vf6 [50.Şb4] 50...Ve6 51.Vf3 Şb6 52.Af6 Vd6 53.b4 a5 [53...Ff5; 53...Fc6] 54.Ve3? [54.Ad7 Vd7 55.Vf6 Şb7 56.ba5] 54...Şa6?? [54...Şb7] 55.Ae4 ab4 56.cb4 Vb6 57.Ac5 Şa7 58.Ve7 1-0 **Bayram, Y-Erturan, Y [A83] 2003** Çanakkale turnuvasının galibi Yakup Erturan (<http://www.canakkalesatrancdernegi.cb.net/>) 1.d4 f5 2.Ac3 e6 3.e4 fe4 4.Ae4 Af6 5.Fg5 Fe7 6.Ff6 Ff6 7.Af3 b6 8.Fd3 Fa6 9.Fa6 Aa6 10.c3 Vc8 11.Af6 gf6 12.Vd2 Vb7 13.Vh6 Ve4 14.Şd2 Vg6 15.Vg6 hg6 16.b4 c6 17.a4 Ac7 18.a5 b5 19.h4 Şe7 20.Kag1 Kag8 21.g4 Ad5 22.g5 f5 23.h5 gh5 24.Kh4 d6 25.Kgh1 Şf7 26.Kh5 Kh5 27.Kh5 Af4 28.Kh7 Kg7 29.Kh8 Kg8 30.Kg8 Şg8 31.d5 Ad5 32.Ad4 Ac7 33.Ac6 a6 34.Şd3 Şg7 35.Şd4 Şg6 36.f4 Ad5 37.Ab8 Af4 38.Aa6 e5 39.Şe3 Ad5 40.Şf2 Şg5 41.Ab8 Ac3 42.a6 Ad5 43.a7 Ac7 44.Aa6 Aa8 0-1 **Yılmaz, M-K-Al Janazra, M [B32] Denizli 2003,** 16 Yaş altı Satranç Olimpiyatı (tsf.org.tr) 1.e4 c5 2.Af3 Ac6 3.d4 cd4 4.Ad4 Vb6 5.Ab3 e6 6.Fe3 Vb4 7.Ac3 b6 8.a3 Ve7 9.Fe2 Af6 10.0-0 g6 11.Ff4! e5 12.Fg5 Vd8 13.Ab5! Fe7 14.Ff6! Ff6 15.Ad6 Şf8 [15...Şe7 16.Vd5 Kf8 (16...Vf8 17.f4) 17.Ab5] 16.Fc4 Vc7 [16...Ve7 17.Vd5] 17.Vd5 Ad8 18.Va8 Fb7 19.Ab7 Vb7 20.Vb7 Ab7 21.Kad1 d6 22.Fa6 Ac5 23.Ac5 dc5 24.Kd7 Şg7 25.Fc4 Kf8 26.Ka7 h5 27.Kd1 Fg5 28.Kdd7 1-0 **Can, E-Turdialiev, H [B08] Denizli 2003,** 16 Yaş Altı Satranç Olimpiyatı (tsf.org.tr) 1.e4 g6 2.d4 Fg7 3.Ac3 d6 4.Af3 Af6 5.Fe2 0-0 6.0-0 Ac6 7.d5 Ab8 8.h3 Abd7 9.Fe3 e5 10.de6 fe6 11.Fc4 Ve7 12.Fb3 Şh8 13.Ag5 Ab6 14.f4 c6 15.Ve1 h6 16.Af3 Fd7 17.Ah4 Şh7 18.Vg3 Fe8 19.Kae1 e5 20.f5 g5 21.Af3 Ah5 22.Vf2 Vc7 23.Fg5! Ff7 [23...hg5 24.Ag5 Şh8 25.Ae6 Ve7 (25...Vd7 26.a4 Kf6 27.g4) 26.Af8 Ff8 27.f6 Vh7 28.f7 Fd7 29.Vh4 Af4 30.Vg5] 24.Fe3 Fb3 [24...Ac4 25.Fc4 Fc4 26.Ae2 d5 (26...Kg8 27.b3; 26...b6 27.Vh4; 26...Ff6 27.Ah4) 27.Vh4! Vf7 (27...de4 28.Ag5 hg5 29.Vh5 Şg8 30.Fg5) 28.Fh6! Fh6 29.Ae5 Ve8 30.Ag6 Af6 31.ed5 Ve3 32.Şh2 Fe2 (32...cd5 33.Aef4) 33.Kf2] 25.ab3 Kad8 [25...Ff6 26.Ah4 (26.Ka1!)] 26.Vh4 Vf7 27.g4 Kg8 28.Vh5 1-0

